

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Wstęp	19
Rozdział 1	
Pojęcie prac badawczo-rozwojowych. Rodzaje i funkcje	
umów o prace B+R	35
1.1. Prace badawczo-rozwojowe i ich wyniki a przedmiot	
świadczenia	35
1.1.1. Świadczenie a przedmiot świadczenia	
oraz przedmiot umowy	35
1.1.2. Prace badawczo-rozwojowe	39
1.1.3. Wyniki prac badawczo-rozwojowych	63
1.2. Klasyfikacja i rodzaje umów i porozumień dotyczących	
prac badawczo-rozwojowych oraz umowy podobne	75
1.2.1. Kryterium normatywno-systemowe, miejsce,	
funkcja i zakres regulacji	77
1.2.2. Kryterium zakresu współpracy stron.	
Porozumienia kooperacyjne w zakresie badań	
i rozwoju	83
1.2.3. Kryterium przedmiotu, stron umowy oraz	
podmiotu uprawnionego do praw do wyników	
badań	96
1.3. Funkcje umów o prace badawczo-rozwojowe	98
Wnioski	105

Rozdział 2

Umowa o prace B+R w porządkach prawnych wybranych

państw obcych	109
2.1. Stany Zjednoczone.....	109
2.1.1. Wprowadzenie	109
2.1.2. Strony umowy	111
2.1.3. Określenie przedmiotu umowy.....	112
2.1.4. Podmiot uprawniony do praw wyłącznych obejmujących wyniki badań. Poufność. Prawo publikacji	113
2.1.5. Wynagrodzenie.....	115
2.1.6. Odpowiedzialność.....	117
2.1.7. Problemy związane z funkcjonowaniem badanych umów.....	117
2.2. Wielka Brytania	121
2.2.1. Przedmiot umowy – rezultaty.....	126
2.2.2. Podmiot uprawniony do praw wyłącznych obejmujących wyniki badań i korzystania z tych wyników	126
2.2.3. Prawo publikowania oraz utrzymywanie poufności wyników.....	129
2.2.4. Odpowiedzialność i ryzyko naukowe.....	132
2.2.5. Wynagrodzenie.....	134
2.3. Niemcy	135
2.3.1. Charakter prawny.....	135
2.3.2. Analiza stosowanych w obrocie wzorców umownych	139
2.3.3. Określenie przedmiotu świadczenia	140
2.3.4. Prawa na dobrach niematerialnych. Podmiot uprawniony. Poufność. Prawo publikacji.....	141
2.3.5. Wynagrodzenie.....	144
2.3.6. Odpowiedzialność.....	145
2.4. Szwajcaria.....	147
2.4.1. Charakter prawny.....	147
2.4.2. Odpowiedzialność.....	150
2.4.3. Wynagrodzenie.....	152

2.4.4. Uprawnienia do wyników. Poufność a publikacja wyników.....	152
2.5. Inne wybrane państwa	154
2.5.1. Japonia.....	154
2.5.2. Węgry.....	157
Wnioski.....	160

Rozdział 3

Strony, podmioty umowy.....	163
3.1. Uwagi historyczno-prawne.....	163
3.2. Wykonawca	164
3.3. Pojęcie jednostki naukowej.....	166
3.3.1. Wprowadzenie	166
3.3.2. Szkoły wyższe.....	169
3.3.3. Jednostki naukowe PAN.....	173
3.3.4. Instytuty badawcze.....	174
3.3.5. Międzynarodowe instytuty naukowe. Polska Akademia Umiejętności	176
3.3.6. Inne jednostki naukowe	178
3.3.7. Osoba fizyczna	181
3.4. Zamawiający	183
3.5. Zagadnienie wielości podmiotów po stronie wykonawcy...	185
Wnioski.....	190

Rozdział 4

Podstawowe prawa i obowiązki stron umowy	193
4.1. Obowiązki i prawa wykonawcy.....	193
4.1.1. Obowiązek wykonania prac badawczo-rozwojowych	193
4.1.2. Stopień konkretyzacji świadczenia, projekt badawczo-rozwojowy, wskaźniki wykonania projektu	195
4.1.3. Obowiązek informowania o postępach prac oraz poddania się kontroli ze strony zamawiającego	211

4.1.4. Obowiązek przekazania (wydania, udostępnienia) wyników prac i prac badawczo-rozwojowych zamawiającemu.....	218
4.2. Obowiązki i prawa zamawiającego.....	226
4.2.1. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia.....	226
4.2.2. Obowiązek odbioru wyników	247
4.2.3. Obowiązek współdziałania zamawiającego przy wykonywaniu prac badawczo-rozwojowych....	259
4.3. Określenie podmiotu uprawnionego do projektu wynalazczego stanowiącego wynik badań. Obowiązek należytej ochrony wyników badań.....	264
4.3.1. Wprowadzenie	264
4.3.2. Wykonawca lub twórca jako podmiot uprawniony...	265
4.3.3. Skarb Państwa jako podmiot uprawniony.....	274
4.3.4. Zamawiający jako podmiot uprawniony	281
4.3.5. Współuprawnienie zamawiającego z wykonawcą, współzamawiających współwykonawców oraz wymienionych podmiotów z twórcami.....	283
Wnioski.....	296

Rozdział 5

Charakter prawny umowy o prace badawczo-rozwojowe..... 299

5.1. Ujęcie historyczne. Kształtowanie się poglądów na charakter prawny umów o prace B+R	299
5.2. Współczesne poglądy doktryny prawa w zakresie charakteru prawnego umów o prace B+R	304
5.3. Umowa rezultatu, starannego działania	310
5.4. Umowa nazwana, nienazwana, mieszana	314
5.4.1. Rozważenie możliwości uznania umowy o prace B+R za umowę o dzieło lub jej podtyp	322
5.4.2. Umowa o prace B+R jako nienazwana umowa o świadczenie usług.....	333
5.4.3. Umowa o prace B+R a koncepcja umowy mieszanej oraz kompleks umów.....	337
5.5. Umowy o prace badawczo-rozwojowe a inne podobne umowy wykorzystywane w obrocie wynikami prac B+R	340

5.5.1. Umowa o dokonanie projektu wynalazczego	343
5.5.2. Umowa wdrożeniowa.....	345
5.5.3. Umowa licencyjna	347
Wnioski.....	357

Rozdział 6

Ograniczenia swobody kontraktowej w świetle prawa ochrony konkurencji.....	363
6.1. Wprowadzenie.....	363
6.2. Mechanizm wyłączenia grupowego	366
6.2.1. Warunki jakościowe wyłączenia grupowego	367
6.2.2. Warunki ilościowe wyłączenia (udział w rynku, czas, stosunek między stronami)	371
6.2.3. Klauzule stanowiące ograniczenia podstawowe.....	380
6.2.4. Klauzule stanowiące ograniczenia wykluczone.....	390
6.3. Analiza orzecznictwa	401
6.3.1. Sprawa Henkel/Colgate.....	402
6.3.2. Sprawa KSB/Goulds/Lowara/ITT	403
6.3.3. Sprawa Exxon/Shell.....	405
6.3.4. Sprawa Pasteur Merieux-Merck	407
6.3.5. Sprawa Asahi/Saint Gobain	409
6.3.6. Sprawa Fujitsu/AMD Semiconductors	411
6.3.7. Sprawa Kodak/Canon	414
6.3.8. Sprawa Honeywell and DuPont/Society of Automotive Engineers.....	417
6.3.9. Sprawa General Electric/Pratt & Whitney	418
6.3.10. Sprawa Microsoft/Time Warner/Content Guard JV	423
6.3.11. Sprawa Novartis/GlaxoSmithKline (GSK)	425
6.4. Skutki cywilnoprawne klauzul restrykcyjnych	427
Wnioski.....	429

Rozdział 7

Należyta staranność przy wykonaniu umowy	433
7.1. Podstawy i zakres odpowiedzialności wykonawcy.....	433
7.1.1. Określenie problemów.....	433

7.1.2. Dyskusja nad charakterem odpowiedzialności wykonawcy. Rys historyczny	434
7.2. Kryteria oceny należytej jakości przedmiotu świadczenia wykonawcy.....	436
7.3. Niemożliwość świadczenia (pierwotna i następca)	440
7.4. Odpowiedzialność wykonawcy za wady jakościowe prac badawczych.....	445
7.5. Odpowiedzialność za wady prawne prac badawczych	460
7.6. Odpowiedzialność wykonawcy za podwykonawców i pomocników	463
7.7. Nieterminowość w wykonaniu prac badawczych i jej skutki	468
7.8. Kara umowna	476
7.8.1. Rys historyczny	476
7.8.2. Obecny stan prawny.....	477
Wnioski.....	485

Rozdział 8

Umowy o prace badawczo-rozwojowe w praktyce	487
8.1. Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”	487
8.1.1. Zasady funkcjonowania.....	487
8.1.2. Baza realizowanych projektów badawczo-rozwojowych	490
8.1.3. Informacje o wdrożeniach wyników badań naukowych lub prac rozwojowych.....	494
8.2. Umowy o prace badawczo-rozwojowe w praktyce Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i Narodowego Centrum Nauki	496
8.2.1. Praktyka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	496
8.2.2. Praktyka Narodowego Centrum Nauki.....	506
8.3. Umowy o badania zlecone w praktyce wybranych publicznych szkół wyższych	510
8.3.1. Wyniki badań i kontroli NIK i innych instytucji... ..	510
8.3.2. Wyniki sondażu diagnostycznego	512

Wnioski	523
Kwestionariusz	529
Bibliografia	535
Wykaz wzorów umów	553

Wkładka

Tabela 1. Wyniki sondażu diagnostycznego.....	I
Tabela 2. Wyniki analizy „Zestawienia wdrożeń wyników badań naukowych lub prac rozwojowych przez inne podmioty” w ramach Systemu POL-on ...	V
Tabela 3. Liczba i wartość projektów finansowanych przez NCN, NCBR i MNiSW z podziałem na rodzaje uczelni (lata 2011–2015) – uniwersytety. Dane zostały opracowane na podstawie analizy Bazy: „Projekty naukowe” w ramach Systemu POL-on	VII
Tabela 4. Liczba i wartość projektów finansowanych przez NCN, NCBR i MNiSW z podziałem na rodzaje uczelni (lata 2011–2015) – uczelnie techniczne. Dane zostały opracowane na podstawie analizy Bazy: „Projekty naukowe” w ramach Systemu POL-on.....	IX
Tabela 5: Liczba i wartość projektów finansowanych przez NCN, NCBR i MNiSW z podziałem na rodzaje uczelni (lata 2011–2015) – uczelnie rolnicze i przyrodnicze oraz medyczne. Dane zostały opracowane na podstawie analizy Bazy: „Projekty naukowe” w ramach Systemu POL-on.....	XI